

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Formålet med eierskapskontrollen er å undersøke om Høylandet kommune utøver sin eierstyring i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer.

PROBLEMSTILLINGER

Utøver Høylandet kommune sin eierstyring i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer?
Her vil vi undersøke blant annet:

- Eierens styringsdokumenter
- Kommunestyret som eier
- Eierrepresentasjon
- Oppfølging av eierskap
- Valg av styre

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: Inntil 150 timer

Rapport til sekretær: 01.11.2026

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Sunniva Tusvik Sæter

sts@revisjonmidtnorge.no

Tlf. 47 63 77 14

2 MANDAT

I dette kapittelet redegjøres det for bestillingen.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Høylandet kommune bestilte en generell eierskapskontroll 03.02.2026 i sak 06/26. Bestillingen er ikke en del av plan for eierskapskontroll, men kommer i stedet for eierskapskontroll av konkret selskap.

2.2 Bakgrunnsinformasjon¹

Kommunene har stor frihet i hvordan virksomheten skal organiseres. Når kommunestyret velger å legge deler av virksomheten i egne selskaper, endres betingelsene for folkevalgt styring og kontroll. De styringssystemene som gjelder for den aktuelle organisasjonsformen, skal følges. Å styre gjennom selskapenes eierorganer tilsier en mer indirekte styring enn politisk styring av den kommunale organisasjonen. Dette kan utfordre den demokratiske kontrollen over virksomheten.

De ulike selskapsformene har egne lover for hvordan virksomheten skal organiseres. Et fellestrekk er det klare skillet mellom selskapenes eierorgan og styrende organer. Oppgaven til eieren er å trekke opp ytre rammer slik som eierstrategi, eierskapsmelding, selskapsavtale og vedtekter. Eierrollen skal utøves i selskapenes eierorgan gjennom eierrepresentanter. Oppgaven til eierrepresentanten er å ivareta kommunens interesser. For å sikre demokratisk forankring av eierskapet, er det derfor viktig at kommunen har system for at vedtak som blir fattet i eierorganet er forankret i kommunestyret.

Selskapsforvaltningen skal ivaretas av selskapets styre, mens daglig leder har ansvar for den løpende driften. Styret skal forholde seg til de ytre rammene som er trukket opp av eierne. Innenfor disse rammene skal de ha ensidig søkelys på å ivareta selskapets interesser. Å bruke eiermakt til å gripe inn i selskapsforvaltningen, bryter med normene for hvordan selvstendige selskaper skal styres.

Eierstyring krever kompetanse, styringsverktøy og rolleavklaring. Temaet er en del av KS sitt folkevalgtprogram. KS har også kommet med anbefalinger om hvordan kommunene kan sikre godt eierskap, selskapsledelse og kontroll av fristilte selskaper. I kommuneloven av 2018 har en kommunal eierskapsmelding blitt et lovpålegg. Formålet med en eierskapsmelding er å gi

¹ Delkapittelet om bakgrunnsinformasjon er utarbeidet med bakgrunn i KS' anbefalinger for eierskap, selskapsledelse og kontroll: [Anbefalinger-om-eierskap-sept-23-F31-1-.pdf](#) (ks.no) og er gjengitt i flere av Revisjon Midt-Norges prosjektplaner for eierskapskontroll.

politikerne en oversikt og bevissthet rundt eierrollen, slik at man sikrer god folkevalgt kontroll over eierinteressene. Kommunestyret skal fastsette generelle prinsipper for eierstyring, og angi hva som er kommunens formål med å eie det enkelte selskap.

Kommunedirektøren har ingen formell rolle knyttet til kommunens eierskap, men har eksempelvis ansvar for at saker som skal til politisk behandling skal være forsvarlig utredet. Dette gjelder også saker om eierstyring.

Høylandet kommune har en eierskapsmelding fra 2021. Den er inndelt i tre deler; først en beskrivelse av eierskapsformer og roller, så om kommunens eierskapspolitikk og til slutt en gjennomgang av kommunens eierinteresser og eierskap.

3 PROSJEKTDESIGN

Dette kapitlet redegjør for revisors forslag til problemstilling og plan for utføring av eierskapskontrollen.

3.1 Problemstilling

Utøves Høylandet kommunes eierstyring i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer? Her vil vi undersøke blant annet:

- Eierens styringsdokumenter
- Kommunestyret som eier
- Eierrepresentasjon
- Oppfølging av eierskap
- Valg av styre

3.2 Avgrensing

I en eierskapskontroll undersøkes det hvordan kommunen ivaretar sine eierinteresser. Dette til forskjell fra en forvaltningsrevisjon i et selskap, hvor det er virksomheten i selskapet som undersøkes.

I eierskapskontrollen undersøker vi kommunens styring av selvstendige juridiske rettssubjekt som aksjeselskap og interkommunale selskaper. Eierskapskontrollen omfatter ikke eksempelvis kommunale foretak og vertskommunesamarbeid. Disse to sistnevnte faller inn under kommunens organisasjon, og ville vært omfattet av en forvaltningsrevisjon.

Temaet i denne undersøkelsen er kommunens generelle eierstyring. Det betyr at revisjonen ikke vil undersøke i detalj hvordan eierrepresentantene utøver sin myndighet i hvert enkelt selskap. Søkelyset rettes mot de forutsetningene som bør være på plass for at kommunestyret skal kunne ivareta rollen som eier, og om de overordnede retningslinjene følges opp.

Det kan være aktuelt å ta stikkprøver i f.eks. 5 enkelt-selskap for å undersøke hvordan elementer av eierstyringen er gjennomført.

3.3 Kilder til kriterier

- Kommuneloven
- KS' anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll
- Høylandet kommunes eierskapsmelding og eventuelle andre styrende dokumenter i eierstyringen
- IKS-loven og aksjeloven dersom det er relevant

3.4 Metoder for innsamling av data

Revisor vil innhente data gjennom en spørreundersøkelse, dokumentgjennomgang og intervju.

For å undersøke opplæring og informasjonsflyt, er kommunestyrerepresentantenes egne erfaringer viktige. En **spørreundersøkelse** vurderes som den best egnede metoden for å samle informasjon fra et så stort folkevalgt organ. Derfor vil det bli gjennomført en spørreundersøkelse rettet mot kommunestyrets faste representanter. Spørreundersøkelsen vil gjennomføres som et strukturert spørreskjema via et digitalt verktøy.

Vi vil også gjennomføre en **dokumentgjennomgang**. Dokumentgjennomgangen vil i hovedsak dreie seg om å undersøke kommunens dokumenter for eierstyring, som eierskapsmeldingen, samt andre politiske vedtak som er relevant for problemstillingen.

Spørreundersøkelsen og dokumentene vil bli supplert med **skriftlige spørsmål og intervju** av informanter som kan belyse temaet, som kommunens ordfører og eventuelt andre eierrepresentanter og kommunedirektøren eller saksbehandlere for eierskapsaker. Vi vil kontrollere et utvalg av generalforsamlinger/representantskapsmøter for å se om kommunens eierrepresentant har stilt i møtet, og undersøke praksis og rutiner ved valg av styre.

De nevnte metodene vil være hensiktsmessige for å gi mest mulig presise svar på problemstillingene.

4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Sunniva Tusvik Sæter
Prosjektmedarbeider	Bjørg Langset Flotve
Kvalitetssikrer	Arve Gausen
Kvalitetssikrer	Anna Ølnes

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	03.02.2026
Prosjektplan til sekretær	07.04.2026
Oppstartsmøte	15.06.2026
Datainnsamling ferdig	01.09.2026
Rapport til uttalelse	01.10.2026
Rapport til sekretær	01.11.2026

Steinkjer, 07.04.2026

Sunniva Tusvik Sæter

Oppdragsansvarlig revisor